

Reactie op wetswijziging consultatie : Afzien geweld in opvoeding BW BES

Deze reactie gaat over het voorstel om ‘verzorgers’ toe te voegen in de tekst van het ‘Voorstel van Wet wijziging BW BES’ en in de ‘Memorie van Toelichting wijziging BW BES’.

UNICEF verwelkomt de ontwikkeling van een norm als aanvulling op het bestaande wettelijk kader ter bescherming van kinderen en jongeren in Caribisch Nederland. Het dichten van deze juridische lacune in aanvulling op het BW BES is een essentiële eerste stap.

Bij de beschrijving van het wetsvoorstel op deze website staat dat ‘het wetsvoorstel regelt dat ouders en verzorgers op Bonaire, St. Eustatius, en Saba in de verzorging en opvoeding van het kind geen geestelijk of lichamelijk geweld of enige andere vernederende behandeling toepassen’. In deze tekst gaat het om het gedrag en handelen van ouders maar ook van verzorgers in de bredere zin. Het introduceren van een norm die niet alleen het gedrag van ouders maar ook verzorgers regelt, is gezien de context van deze eilanden bijzonder belangrijk. In de [‘Situatieanalyse kinderen en jongeren in Caribisch Nederland’](#) (UNICEF 2019), wordt geconstateerd dat terwijl jongere moeders minder geneigd lijken te zijn om geweld te gebruiken om hun kinderen te disciplineren, gewelddadige discipline nog steeds aangemoedigd en algemeen aanvaard [wordt] door oudere generaties en de bredere gemeenschap. Er waren ook signalen dat gewelddadige disciplinaire praktijken werden toegepast in pedagogische omgevingen zoals scholen, kinderdagverblijven en naschoolse opvang. Deze bevindingen zijn een aanwijzing dat de normering van gedrag in het wetsvoorstel terecht verder moet gaan dan ouders, en specifiek dat de voorgestelde normstelling ook het gedrag van verzorgers zou moeten omvatten.

Hoewel in de tekst op de website staat dat het wetsvoorstel het gedrag van zowel ouders als verzorgers regelt, hebben de voorgestelde wet en de bijbehorende Memorie van Toelichting (‘Voorstel van Wet wijziging BW BES’ en ‘Memorie van Toelichting wijziging BW BES’) alleen betrekking op ouders.

Het ‘Voorstel van Wet wijziging BW BES’, begint met de alinea :

‘Voorstel van wet tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek BES inhoudende dat er in de **verzorging en opvoeding van een kind** geen plaats is voor het gebruik van geestelijk of lichamelijk geweld jegens of van enige andere vernederende behandeling van kinderen in de **verzorging en opvoeding**.’

In deze alinea gaat het eveneens over de verzorging en opvoeding van kinderen zonder verdere specifieke verwijzing naar ouders of verzorgers in bredere zin. De voorgestelde wijziging in Artikel 247, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek BES, is nu als volgt verwoord :

‘In de verzorging en opvoeding van het kind passen de **ouders** geen geestelijk of lichamelijk geweld of enige andere vernederende behandeling toe.’

In deze zin, gaat de norm alleen over het gedrag van **ouders**; d.w.z. de verzorging en opvoeding van het kind door ouders. De verwijzing naar verzorgers in bredere zin ontbreekt.

In paraaf 2.3. *Uitbreiding tot de BES-eilanden* blz. 2 in de ‘Memorie van Toelichting wijziging BW BES’ de verwijzing naar verzorgers in bredere zin ontbreekt ook. Dit lijkt het geval te zijn omdat de tekst letterlijk is overgenomen uit de tekst in de Nederlandse wet die alleen naar ouders verwijst. Dit is een belangrijke omissie. Gezien de culturele verschillen en verschillen in opvoedpraktijken tussen

Nederland en Caribisch Nederland, is een verschil in de specifieke formulering van de wet gerechtvaardigd.

In de laatste [vragen van de VN-Kinderrechtencomité aan Nederland](#), vraagt het comité over de 'progress achieved in explicitly prohibiting in law and ending the practice of corporal punishment in all settings in Bonaire, Saba and Sint Eustatius'. De opname en nadruk op 'in alle omstandigheden' geeft ook dus aan dat geweld tegen kinderen nergens en door niemand toegepast mag worden, b.v. niet door ouders maar ook niet door docenten in scholen of priesters in kerken.

In paraaf 4. *Gevolgen* blz. 4 in de 'Memorie van Toelichting wijziging BW BES' zegt verder dat 'de ouders zijn op grond van dit wetsvoorstel steeds verantwoordelijk voor de veiligheid van hun kind. Die ouderlijke verantwoordelijkheid geldt voor zijn hele leefomgeving' en dat 'de ouderlijke verantwoordelijkheid brengt dan mee dat de ouders dienen in te grijpen als zij weten of vermoeden dat hun kind wordt mishandeld of misbruikt door één of meer derden die bijdragen aan de opvoeding van het kind'. Dit legt veel verantwoordelijkheid bij de ouders, terwijl de staat ook verantwoordelijk moet zijn voor de veiligheid van het kind. In artikel 19.1 van het IVRK zegt dat 'de Staat alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen en maatregelen op sociaal en opvoedkundig gebied om het kind te beschermen tegen alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld neemt [...] terwijl het kind onder de hoede is van de ouder(s), wettige voogd(en) of iemand anders die de zorg voor het kind heeft'. Dus, het is de verantwoordelijkheid van de overheid om de gedragsregulering van alle verzorgers in de wet op te nemen. Dit mag niet alleen aan de signalen van de ouders worden overgelaten.

Met het oog hierop adviseert UNICEF dan ook om 'verzorgers' toe te voegen in de tekst van het 'Voorstel van Wet wijziging BW BES' en in de 'Memorie van Toelichting wijziging BW BES'.

'In de verzorging en opvoeding van het kind passen de **ouders** en **verzorgers** geen geestelijk of lichamelijk geweld of enige andere vernederende behandeling toe.'

Zoals gezegd, beschouwt UNICEF het dichten van deze juridische lacune als een positieve ontwikkeling. Normering is een essentiële eerste stap. Tegelijkertijd is het belangrijk om te beseffen dat normering via een wet alleen onvoldoende is om gedrag te veranderen en kinderen te beschermen. In de Situatieanalyse benadrukken we dat het absoluut noodzakelijk is de dialoog met de samenleving hierover te hebben. 'Zoals de belanghebbenden tijdens de overlegworkshops op de eilanden benadrukten, zullen wetgeving en beleid niet worden omarmd zonder de steun van de samenleving.' Een volgende onmisbare stap is dus om te investeren in bewustwording rond het invoeren van deze wet onder ouders, kinderen en jongeren, opvoeders en professionals in de jeugdketen.